

דברי הימים

חדשות העבר

הופיעו ואספר להשיג במערכת
ארבעה כרכים של "דברי הימים"
מחיר הכרך: 5. — ל"י
הכתובת: רח' אבן גבירול 10, ירושלים
מחיר הגליון 300 פ"ר

גליון 7

ירושלים חוגגת ברוב עם ובהדרת מלך

„קומו ונעלה ציון, אל בית אלוהינו“

עם שחר עבר הממועד על המעמד בכל עיר והכריז: „קומו ונעלה ציון, אל בית אלוהינו.“ קמו הכל ושמו פניהם לדרך העיר לה ירושלים. החליל מכה לפני ההולכים והם שרים: „שמחתי באומרים לי בית ה' גלוי.“ החקירו העולים לבירה ושלתו לפניו שליוצאם לתודיע על בואם והאנשים עסקו בינתיים בעיבוד מנחת האסף בירק ובענפים לחייב כך קרבן ההולכים אל העיר והנה לקראתם יוצאים הפחות והסגנים ששרי ירושלים פתוחים לרחות ומפי ההמונים שירה אודיה: „עומדות הן רגלנו בשעריך, ירושלים, ולק ראתם קוראים אנשי ירושלים: „אחינו, אחינה בואכם לשלום.“ הרעיו הצדורות, הנה החליל וקול החוף הרעים כקצב. העם הסתכל סביבו, על ראשי המגדלים, כיפת בית המקדש וצריח התומה התרשמה רומת אגריפס; ותוך רסס מור, מין מיתה של אושר ותורה לעתיד, נצטללה השירה: „יהי שלום בחר לך, שלום בארמונותיך.“

מלך יהודה מתכונן לקרוע את קדמת אסיה

מהאימפריה הרומית ולהקים אימפריה יהודית

שרות הבטחון של נציב סוריה מסר פרטים על קשרי אגריפס עם מלכי אסיה

הוא נישא לדונה. ב. הוא מקיים קשרים אמיצים עם המלך אנטיוכוס מקומבוגיה (בתו של אגריפס, דרוליה, היא ארוסתו של אפיפנס בן המלך אנטיוכוס. המניעה היחידה לנישואין היא זו: אפיפנס לא נתן דעתו תשובה סדירה ביחס לתנאי שהוצג עלי אגריפס — שבן המלך היוני יתמין). ג. גם שמשגרים מלך חמת הוא אחת מידידות הטובים ביותר של אגריפס (בתו של מלך זה היא גיסתו של אגריפס — אשת אחיו אריסטובולוס). ד. חזן מלמכים „בני משפחה“ מקיים אגריפס קשרים עם פוליוסון מלך פונטוס, קוסיס מלך ארמניה ודיוע גם שאגריפס משך לצדו את הפיניקים, ואפילו צור וצידון, שעד הנה היו בלתי תלויים. ה. חזן מלמכים אלו בקיריות הסתתריות, שישו במזן האחרון את יחסן, ממקורות מהימנים נודע שהמלך אגריפס מתכונן לכנס לוועידה חשאית את כל המלכים שהתקשרו אתו, ואחרי ועידה זו יש לצפות להתפוצצות כל-לית בארצות קדמת אסיה.

פילון יכתוב ספר על החג

סופרנו הירושלמי נפגש אתמול עם הפילוסוף המפורסם פילון (ידידה) האלכסנדריני, אחיו של ראש יהודי אלכסנדריה.

משטר העבדות תם לגווע

רומא. — עבודה בשכר נהו-גה עתה בערי איטליה וכל רחבי המשבות הרומיות, כפי שנמסר בוועידה של עבדים משוחררים שקוימה כאן באחד רונה.

ברומא עצמה נמצאים עבדים רבים

אולם לרובם ניתנת האפשרות לעסוק בעבודת מיני-האלה ולהשתחרר לאחר מכן בצברים את סכום הכסף הדרוש. הנסיון שרכשו להם משות-רבים רבים בעבודתם הקודמת רב ערכו לעתידם — כפי שנמסר באותה ועידה — ואחדים מהם הפכו סוחרים או תעשיי-נים אמיצים.

כפלים כיוצאי מצרים

בתג סוכות זה עלו לרגל כפלים כיוצאי מצרים — מליון ומאתים אלף נפש ואף יותר מזה.

כוכר רצה המלך אגריפס לדעת בתג הספס שעבר מה מספר עולי הרגל, והכהן הגדול יצץ לקחת כוליה מכל אחד ואחד כדי למנות את הכליות. והיו או ששים רבוא וזוגות כליות. ספירה זומה נעשתה גם הפעם והיו בכמה אלפים יותר מאשר בתג הספס. המומחים לסטטיסטיקה סברו רים שמספר העולים לרגל מכל צדדי הארץ לא עלה על מספרם בתג הספס שעבר, שכינו אותו „כיוצאי מצרים“. פסח מעובין (מלשון עבה, כלומר מרובה באוכלוסין) אולם אכלוסיות ירושלים גדלה בינתיים — ומכאן עלתה במספר הבאים לבית המקדש.

אנטיוכיה פותחת באופנטיבה מדינית אדירה נגד יהודה — ומכריזה:

מלך יהודה מתכונן לקרוע את קדמת אסיה

מהאימפריה הרומית ולהקים אימפריה יהודית

שרות הבטחון של נציב סוריה מסר פרטים על קשרי אגריפס עם מלכי אסיה

הוא נישא לדונה. ב. הוא מקיים קשרים אמיצים עם המלך אנטיוכוס מקומבוגיה (בתו של אגריפס, דרוליה, היא ארוסתו של אפיפנס בן המלך אנטיוכוס. המניעה היחידה לנישואין היא זו: אפיפנס לא נתן דעתו תשובה סדירה ביחס לתנאי שהוצג עלי אגריפס — שבן המלך היוני יתמין). ג. גם שמשגרים מלך חמת הוא אחת מידידות הטובים ביותר של אגריפס (בתו של מלך זה היא גיסתו של אגריפס — אשת אחיו אריסטובולוס). ד. חזן מלמכים „בני משפחה“ מקיים אגריפס קשרים עם פוליוסון מלך פונטוס, קוסיס מלך ארמניה ודיוע גם שאגריפס משך לצדו את הפיניקים, ואפילו צור וצידון, שעד הנה היו בלתי תלויים. ה. חזן מלמכים אלו בקיריות הסתתריות, שישו במזן האחרון את יחסן, ממקורות מהימנים נודע שהמלך אגריפס מתכונן לכנס לוועידה חשאית את כל המלכים שהתקשרו אתו, ואחרי ועידה זו יש לצפות להתפוצצות כל-לית בארצות קדמת אסיה.

„אגריפס, אחינו אתה!“ — קוראים רבנות

בבית המקדש בשעת קריאת התורה

מחזה נורא-שגב נתחולל אתמול במעמד אלפי העם בבית המקדש.

אלפי תושבי העיר ועולי רגל מקצות כל הארץ ומארצות הגולה התאספו במורד העיר לתהלוכה הגדולה שעתידיה היתה לבוא לבית המקדש. פני הכל נהרו מאושר והתרגשות וחכו כלם למלך אגריפס שהיה צריך לעמוד בראש ההולכים. והנה הופיע המלך, לבוש בבדי מלכות מפוארים ולידו חלקיה שר צבאו ורבן גמליאל הזקן, ראש הסני הדרין. הוא נתן אות, והתהלוכה הגדולה זזה ברחובות העיר לכיוון בית המקדש. היו אלה המונים עציר מים, זקן ונער, כולם עומדים מנתח ברכתם למקדש. כבר נראו מדרונות הר הבית, ורועים סוכות עטופות ירק, שהוכנו מבעוד מועד לעולי הרגל, העם שבא ממרחקים נהנה למראה הבנינים היפים והעשומים שרשופו לעיר, למראה השמורות החודשות בבצעה — היא הרובע החדש. לפני שערי המקדש נעצרו. נשתרר שקט ואו פרצה תרד-תתזמר של מקהלת הליתיים. „שאו ערבים ראשיכם, והנשאו סתחי עולם!“ ושערי המקדש נפתחו. הכהן הגדול קידם את פני הבאים. ברק זהב בכלל שער ינוקור הבהיק בישוף. אשכול ענבים כבד מזהב פהור נצנץ מעל הכניסה. הסטס החל.

אגריפס נגש לדוכן, גולל את ספר התורה והתכונן לקריאה. הכהן הגדול עשה לו את שהוא יכול לקרוא בישיבה, שכן מלך, לפי החוק, אינו צריך לקרוא בעמידה.

עתוני אלכסנדריה מבשרים על קרע בין המלך אגריפס והקיסר

הקיסר מצווה להפסיק את ביצור ירושלים

רומא חוששת למרד ביהודה ולניחוק נתיב הסחר עם מצרים

מאמרי שיטתה פלאים רעל ליהודים. העתון „חדשות אלכסנדריה“ כר תב, בין השאר, בכותרת: „קרע בין הקיסר לבין מלך יהודה“. „הקיסר קלודיוס קיבל מאהוביו הנאמנים הוכחות משבועות המוכיחות עד כמה אין לסמוך על ידידותו של יהודי, והוא אפילו מלך וחבר מנוער.“ בעוד שהקיסר היה כאח למלך אגריפס והעניק לו את הכתר ונתן לו רבות, לא היסט הרבה המלך היהודי וניגש לביצור ירושלים ולבנין תומות בה גבהות ותוקפת ששום כוח לא יכול היה לפרוץ אותן במשך שנים רבות.

מלך יהודה מתכונן לקרוע את קדמת אסיה

מהאימפריה הרומית ולהקים אימפריה יהודית

שרות הבטחון של נציב סוריה מסר פרטים על קשרי אגריפס עם מלכי אסיה

הוא נישא לדונה. ב. הוא מקיים קשרים אמיצים עם המלך אנטיוכוס מקומבוגיה (בתו של אגריפס, דרוליה, היא ארוסתו של אפיפנס בן המלך אנטיוכוס. המניעה היחידה לנישואין היא זו: אפיפנס לא נתן דעתו תשובה סדירה ביחס לתנאי שהוצג עלי אגריפס — שבן המלך היוני יתמין). ג. גם שמשגרים מלך חמת הוא אחת מידידות הטובים ביותר של אגריפס (בתו של מלך זה היא גיסתו של אגריפס — אשת אחיו אריסטובולוס). ד. חזן מלמכים „בני משפחה“ מקיים אגריפס קשרים עם פוליוסון מלך פונטוס, קוסיס מלך ארמניה ודיוע גם שאגריפס משך לצדו את הפיניקים, ואפילו צור וצידון, שעד הנה היו בלתי תלויים. ה. חזן מלמכים אלו בקיריות הסתתריות, שישו במזן האחרון את יחסן, ממקורות מהימנים נודע שהמלך אגריפס מתכונן לכנס לוועידה חשאית את כל המלכים שהתקשרו אתו, ואחרי ועידה זו יש לצפות להתפוצצות כל-לית בארצות קדמת אסיה.

מאמרי שיטתה פלאים רעל ליהודים. העתון „חדשות אלכסנדריה“ כר תב, בין השאר, בכותרת: „קרע בין הקיסר לבין מלך יהודה“. „הקיסר קלודיוס קיבל מאהוביו הנאמנים הוכחות משבועות המוכיחות עד כמה אין לסמוך על ידידותו של יהודי, והוא אפילו מלך וחבר מנוער.“ בעוד שהקיסר היה כאח למלך אגריפס והעניק לו את הכתר ונתן לו רבות, לא היסט הרבה המלך היהודי וניגש לביצור ירושלים ולבנין תומות בה גבהות ותוקפת ששום כוח לא יכול היה לפרוץ אותן במשך שנים רבות.

מלך יהודה מתכונן לקרוע את קדמת אסיה

מהאימפריה הרומית ולהקים אימפריה יהודית

שרות הבטחון של נציב סוריה מסר פרטים על קשרי אגריפס עם מלכי אסיה

הוא נישא לדונה. ב. הוא מקיים קשרים אמיצים עם המלך אנטיוכוס מקומבוגיה (בתו של אגריפס, דרוליה, היא ארוסתו של אפיפנס בן המלך אנטיוכוס. המניעה היחידה לנישואין היא זו: אפיפנס לא נתן דעתו תשובה סדירה ביחס לתנאי שהוצג עלי אגריפס — שבן המלך היוני יתמין). ג. גם שמשגרים מלך חמת הוא אחת מידידות הטובים ביותר של אגריפס (בתו של מלך זה היא גיסתו של אגריפס — אשת אחיו אריסטובולוס). ד. חזן מלמכים „בני משפחה“ מקיים אגריפס קשרים עם פוליוסון מלך פונטוס, קוסיס מלך ארמניה ודיוע גם שאגריפס משך לצדו את הפיניקים, ואפילו צור וצידון, שעד הנה היו בלתי תלויים. ה. חזן מלמכים אלו בקיריות הסתתריות, שישו במזן האחרון את יחסן, ממקורות מהימנים נודע שהמלך אגריפס מתכונן לכנס לוועידה חשאית את כל המלכים שהתקשרו אתו, ואחרי ועידה זו יש לצפות להתפוצצות כל-לית בארצות קדמת אסיה.

מאמרי שיטתה פלאים רעל ליהודים. העתון „חדשות אלכסנדריה“ כר תב, בין השאר, בכותרת: „קרע בין הקיסר לבין מלך יהודה“. „הקיסר קלודיוס קיבל מאהוביו הנאמנים הוכחות משבועות המוכיחות עד כמה אין לסמוך על ידידותו של יהודי, והוא אפילו מלך וחבר מנוער.“ בעוד שהקיסר היה כאח למלך אגריפס והעניק לו את הכתר ונתן לו רבות, לא היסט הרבה המלך היהודי וניגש לביצור ירושלים ולבנין תומות בה גבהות ותוקפת ששום כוח לא יכול היה לפרוץ אותן במשך שנים רבות.

מלך יהודה מתכונן לקרוע את קדמת אסיה

מהאימפריה הרומית ולהקים אימפריה יהודית

שרות הבטחון של נציב סוריה מסר פרטים על קשרי אגריפס עם מלכי אסיה

הוא נישא לדונה. ב. הוא מקיים קשרים אמיצים עם המלך אנטיוכוס מקומבוגיה (בתו של אגריפס, דרוליה, היא ארוסתו של אפיפנס בן המלך אנטיוכוס. המניעה היחידה לנישואין היא זו: אפיפנס לא נתן דעתו תשובה סדירה ביחס לתנאי שהוצג עלי אגריפס — שבן המלך היוני יתמין). ג. גם שמשגרים מלך חמת הוא אחת מידידות הטובים ביותר של אגריפס (בתו של מלך זה היא גיסתו של אגריפס — אשת אחיו אריסטובולוס). ד. חזן מלמכים „בני משפחה“ מקיים אגריפס קשרים עם פוליוסון מלך פונטוס, קוסיס מלך ארמניה ודיוע גם שאגריפס משך לצדו את הפיניקים, ואפילו צור וצידון, שעד הנה היו בלתי תלויים. ה. חזן מלמכים אלו בקיריות הסתתריות, שישו במזן האחרון את יחסן, ממקורות מהימנים נודע שהמלך אגריפס מתכונן לכנס לוועידה חשאית את כל המלכים שהתקשרו אתו, ואחרי ועידה זו יש לצפות להתפוצצות כל-לית בארצות קדמת אסיה.

סמכויות נרחבות לסנהדרין

בתוקף הודעתו של אגריפס המלך חודשה פעילות הסנהדרין והחוזרו אליה כל הסכויות והסמכויות של בית מחוקקים עליון. כידוע שללו נציבי רומא בזמנו מהסנהדרין את זכות הביצוע של פסקי הדין ואף עצמו את סמכויותיה תיה בדיני נפשות. בראש הסנהדרין יוסף עתה לעי מוד באורח רשמי הכהן הגדול, אך פקולה רב-משמעית רואים בעובדה, שהמלך העניק למגליאל מנוג של עת הפרושים בסנהדרין, תואר של „רבן“. אין ספק שתואר זה מרמז על כוח ממשלתי, והכנה היא ליצור אפשרות הפרושים ידושי ברוחם את כל פעולות הסנהדרין.

מלך יהודה מתכונן לקרוע את קדמת אסיה

מהאימפריה הרומית ולהקים אימפריה יהודית

שרות הבטחון של נציב סוריה מסר פרטים על קשרי אגריפס עם מלכי אסיה

הוא נישא לדונה. ב. הוא מקיים קשרים אמיצים עם המלך אנטיוכוס מקומבוגיה (בתו של אגריפס, דרוליה, היא ארוסתו של אפיפנס בן המלך אנטיוכוס. המניעה היחידה לנישואין היא זו: אפיפנס לא נתן דעתו תשובה סדירה ביחס לתנאי שהוצג עלי אגריפס — שבן המלך היוני יתמין). ג. גם שמשגרים מלך חמת הוא אחת מידידות הטובים ביותר של אגריפס (בתו של מלך זה היא גיסתו של אגריפס — אשת אחיו אריסטובולוס). ד. חזן מלמכים „בני משפחה“ מקיים אגריפס קשרים עם פוליוסון מלך פונטוס, קוסיס מלך ארמניה ודיוע גם שאגריפס משך לצדו את הפיניקים, ואפילו צור וצידון, שעד הנה היו בלתי תלויים. ה. חזן מלמכים אלו בקיריות הסתתריות, שישו במזן האחרון את יחסן, ממקורות מהימנים נודע שהמלך אגריפס מתכונן לכנס לוועידה חשאית את כל המלכים שהתקשרו אתו, ואחרי ועידה זו יש לצפות להתפוצצות כל-לית בארצות קדמת אסיה.

מלך יהודה מתכונן לקרוע את קדמת אסיה

מהאימפריה הרומית ולהקים אימפריה יהודית

שרות הבטחון של נציב סוריה מסר פרטים על קשרי אגריפס עם מלכי אסיה

הוא נישא לדונה. ב. הוא מקיים קשרים אמיצים עם המלך אנטיוכוס מקומבוגיה (בתו של אגריפס, דרוליה, היא ארוסתו של אפיפנס בן המלך אנטיוכוס. המניעה היחידה לנישואין היא זו: אפיפנס לא נתן דעתו תשובה סדירה ביחס לתנאי שהוצג עלי אגריפס — שבן המלך היוני יתמין). ג. גם שמשגרים מלך חמת הוא אחת מידידות הטובים ביותר של אגריפס (בתו של מלך זה היא גיסתו של אגריפס — אשת אחיו אריסטובולוס). ד. חזן מלמכים „בני משפחה“ מקיים אגריפס קשרים עם פוליוסון מלך פונטוס, קוסיס מלך ארמניה ודיוע גם שאגריפס משך לצדו את הפיניקים, ואפילו צור וצידון, שעד הנה היו בלתי תלויים. ה. חזן מלמכים אלו בקיריות הסתתריות, שישו במזן האחרון את יחסן, ממקורות מהימנים נודע שהמלך אגריפס מתכונן לכנס לוועידה חשאית את כל המלכים שהתקשרו אתו, ואחרי ועידה זו יש לצפות להתפוצצות כל-לית בארצות קדמת אסיה.

מלך יהודה מתכונן לקרוע את קדמת אסיה

מהאימפריה הרומית ולהקים אימפריה יהודית

שרות הבטחון של נציב סוריה מסר פרטים על קשרי אגריפס עם מלכי אסיה

הוא נישא לדונה. ב. הוא מקיים קשרים אמיצים עם המלך אנטיוכוס מקומבוגיה (בתו של אגריפס, דרוליה, היא ארוסתו של אפיפנס בן המלך אנטיוכוס. המניעה היחידה לנישואין היא זו: אפיפנס לא נתן דעתו תשובה סדירה ביחס לתנאי שהוצג עלי אגריפס — שבן המלך היוני יתמין). ג. גם שמשגרים מלך חמת הוא אחת מידידות הטובים ביותר של אגריפס (בתו של מלך זה היא גיסתו של אגריפס — אשת אחיו אריסטובולוס). ד. חזן מלמכים „בני משפחה“ מקיים אגריפס קשרים עם פוליוסון מלך פונטוס, קוסיס מלך ארמניה ודיוע גם שאגריפס משך לצדו את הפיניקים, ואפילו צור וצידון, שעד הנה היו בלתי תלויים. ה. חזן מלמכים אלו בקיריות הסתתריות, שישו במזן האחרון את יחסן, ממקורות מהימנים נודע שהמלך אגריפס מתכונן לכנס לוועידה חשאית את כל המלכים שהתקשרו אתו, ואחרי ועידה זו יש לצפות להתפוצצות כל-לית בארצות קדמת אסיה.

דברי הימים

ירושלים, כ"ג תשרי, ג'תת"ג ליצירה

לא צדקת, רבן גמליאל!

רוח של המצוות בטלות ומבוטלות מאז בואו של המשיח...

הגיעו הוברים לידו כך שהכהן הגדול האשים את שמעון במשפט הסנהדרין: "איככה תעזו לשים עלינו את דם האיש הזה?"

על האדם לעשות למימושה של ב"ר המשיח, מכיון שהוא כבר בא. שליחי הכת הזאת מושיעים כמר כיונים וטוענים שאת ישוע צלבו היהודים בשבע שידוע כי אין היהודים מוציאים להורג בדרך אכזרית...

לפני זמן קצר נתקיים משפט בסנהדרין נגד מנהיגי כת חדשה בישראל. היא כת הנוצרים. רבים שלא שמעו על קור רוח הכת הזאת, ודאי ימצאו ענין ברשימה זאת, הכתובה בידי סופר מיוחד, שיצא ובה בין אנשי הכת כדי להכיר את ארצם וטובם.

רבן גמליאל, מראשי הסנהדרין, הגן על העצורים הנוצריים שברא שם עומד שמעון המכונה בפייה פטרוס, והשפיע על יתר חברי הסנהדרין שלא יחמירו בדיונם כלפי הסנהדרין הכת הזאת, אלא יתפנו באהרה ובמלקות סמליות וישת ררום.

במה שקרה היום בבית המקדש, שעה שמלאו עיניו של אגריפס מלכו דמועות בהגיעו כשקרא בספר משנה תורה לפסוק "לא תוכל לתת עליך איש נכרי" — הוכיח אגריפס קבל עם ועדה כי לא נכרי הוא לעמנו. אלא בשר מבשרנו הוא רוח מרחנו הוא. אותה הרוח הגאה שירש מאמרו וקנתה מרים החשמונאית.

המלך ועמו מלכותו המעטות כי בן זמנו הוא לעמנו. לתורתו ולארצו. אותם מעשים ואותן דמועות מוח כללי אותם מעשים ואותן התהוללויות שהיו מציינים את אגריפס בעבר, ואמנם היום אפשר לסקור גם את עברו של אגריפס בעינים ובלב מבינים. לכאורה שתי דמועות שונות זו מזו ורחוקות זו מזו עובדות רות בחייו של אגריפס, שהן גם מציינות שתי תקופות בחייו המדיניות והתרבותיים של עמנו.

כשהמלך והמלכה פונים לרבן גמליאל...

מעשי בלטה וזבוח פסח

פעם אחת נמצאה הלטה בבית המטבחים (של המלך אגריפס) וביקשו לטמא כל הסעודה כולה. באו ושאלו את המלך. אמר להן: לכו ושאלו את המלכה באו ושאלו את המלכה. אמרה להן: לכו ושאלו את רבן גמליאל. באו ושאלו אותו. אמר להם: בית המטבחים רותה או צונן? (כלומר: הלטה נמצאת ברותחין או בצונן?) אמרו לו: רותח. אמר להם: לכו והטילו עליה כוס של צונן. בהו הטילו עליה כוס של צונן וריחשה. כיון שהלטה ריחשה פירכסה. הרי שהיא חיה עדיין, וכידוע היא שייכת לשרצים המטמאים האוכל במותם. לפני כן, בפסח שעבר, היה מקרה אחר שמספרים עליו כך:

מעשה במלך ומלכה שאמרו לעבדיהם: צאו ושחטו גדינו את הפסח. יצאו ושחטו עליהן שני פסחים (כלומר גדי וטלה). באו ושאלו את המלך. אמר להם: לכו ושאלו את המלכה. באו ושאלו את המלכה. אמרה להן: לכו ושאלו את רבן גמליאל. באו ושאלו את רבן גמליאל. אמר להן: מלכה ומלך דעתן לא קלה עליהן — יאכלו מן הראשון. אגן לא נאכל לא מן הראשון ולא מן השני...

מימיו של רבן גמליאל היווה נטייה מסורתית של אבות, רבי הלל ואסכולתו היוותה בשם בית הלל: לסלוח, לאהוב, לרדוף שלום ולדון כל אדם לפי זכותו. רבן גמליאל יצא ויטק את דבריו גם בעבודות היסטוריות. הוא הוכיח את התנועות המשיחיות של יהודה הגלילי ושל תודא, הוכיח שהן לא הצליחו, ומשום כך אין להשתמש במאשי הכת החדשה הזאת. כל חברי הכת הדרין כבר עמדו על טיבם של מגייהיהם, ושלטו מתבזבזותיהם שהם התייחסו וכלאו כל תבונה ודעה. שמעון וחבריו שחזרו והיריבם ממשיתים בעצמית נפשות לפען הכת החדשה, והמאשיים, ששמחה היתה להם להפטר מענשה של הסנהדרין בביון בלבד.

הם כדאי להתעבב במלים מספר על אפיה של הכת החדשה הזאת. לפני כעשר שנים נצלב בירושלים מורה גלילי בשם ישוע בן יוסף. בקרב התונים המקורבים אליו שיש שהאמונה, שהצלב קם להחיה את אריו מותו והוא עתיד להתגלות בקרב כלל המשיחיים, ריבה מאשי הגם המשיחיים שלבם נהגה אחרי מעשימאליים, וסבלם הגדול דרך את כל גישי שמתחננים לצית באר לה, שותים בצמא את הספורים של הסיס והנפלאות שישוע ביצע — כאלו בתוקף שיתוחו של אלהים עצמו. הכת הזאת מפלגה אחרי צאת המה — לא לעבה, אלא לחיות כמשיחיים, שהיה בהם גם ניה מהאישיות, חובבי צדקה, כח מחוקים הם בקופה שנתחבת באר רח האיסים ממש. הם מקיימים פחות מהמשיחיים של טהרה ומאכלי כשר, כדרך יתר בני העם.

וראוי המלך לברכה על ששם קץ לשחיתות...

יהודי מלוב מספר על התרשמותו מהמלך אגריפס של אותו-כחן גדול הבינוני שהיה ראוי לעונש עזר יותר חמור. אותו יששכר איש כפר-ברקאי היה מכבד את עצמו ומחלל קרשי שמים — שהיה כורך ידו בשיראים, בצמיות של משי, שלא תתלכך ידו בשרשור הקודש. הוא היה גורם לשחיתות, שכן דיברו עליו בכל העיר: "צאו וראו כיצד הנכבדים הללו משתלטים על בית-המלך, ויש להם משרות לבני משה פחותיהם: בניהם גזברים, ופקייהם אמרכלים — סוכנים ופקייהם ועבדיהם חובטים את היים במקלות!" וראוי המלך לברכה על ששם קץ לשחיתות זו! ואין ספק שהעם, אשר שונא את יששכר איש כפר-ברקאי, שמח ודאי שמה גדולה בשמעו על העורש שישכר.

אבל גם מביניה מדינית שפר היום הקלנו לטובה מהמצב שהינו בו לפני כוא אגריפס. סר הלחץ של נציגי רומי ונפרק במידת מה עולו הכבד של השליט התי. אגן גושמים עתה מאזירה של החרות — אגן גם בחוקים אגן מלוות בני חורין באמת, ועוד רחוקה ארצנו מלהיות ממלכה של ממש. אגריפס וזה עתה בוחש על חסד ותחבה מקיסר רומי, קלודיוס, שגם הוא זכה בשעתו לתמיכתו של אגריפס. דבר זה גותן בידי מלכנו יתרון מיוחד לצל את חסדו של הקיסר לטובה עצמו וזכויות אחינו במקומות מגוריהם.

לברכה דברנו אמרנו כי לכאורה שתי תקופות שונות זו מזו מסתמנות בחיי אגריפס — אולם רק לכאורה, רק כלפי חוץ, כי לעולם לא נוכל להסביר את השנויה הזה שחל במלכנו אגן לא נבין כי לאמתו של דבר השנויה הזו רק בגילויי החיצוני שנוי הוא, ואילו כל התקופה הראשונה של אגריפס היתה רק תקופת מעבר חיצונית, תקופת שבי, ולא תקופה שמציינת את אפיה האמיתי של המלך. אילו היו ההתהוללות וההפקרות נובעות מתוך נפשו, וברוך דומה של המלך — איך אפשר להעלות על הדעת שהוא יכול היה לנורק כך מאחורי גבו, לעזוב את ארץ היטאטראות והקרקסאות ולבוא לארץ רחוקה, צנועה ודלה כארצנו? אילו היתה התנכרותו של המלך לעמו התנכרות אמת — איך יכול היה לחזור אל עמו וארצו מרצונו הטוב ובאהבה?

השנוי שחל במלכנו מוכיח בעליל שתמיד היה לבו היה עמו, ואורח חייו הקודם, הבלתי-יהודי, היה רק קליפה חיצונית שלא פגעה כלל בתוך. עתה עומד המלך אגריפס במלוא תפארתו לנגד עינינו — אפילו קיצוני הפרושים, שלא בנקל השלימו לכתחילה עם שלטונו, נהיו חסידי הנאמנים המוכנים לראות בו את מושיע ישראל.

אגרות למערכת

פירוש לתורה אדוני, יהודי אלכסנדריני ששט אגן, המבקר בקביעות בבית כנסת כד שר אבי עשה בשעתו. כנסת כל ילדי אינם מסתפקים בכך. רוח חדשה נושבת: אין הצעירים מסתפקים בשמיעת דברי התורה — הם דור-שנים "המכונים" כאשר רגילים לתת להם מורה-ללשון יונית.

שוב ושוב מחיתי על הלול קודש זה, אך לא מצאתי און קטבת לא אצל משתתפי שלי ולא אצל המלמד בבית הכנסת. הכל תומכים כנראה בזאת החדשה, ובאנואל של רום זה מחריה ביותר. אם ידרשו את התורה, כשם שפירשתי את המורס (הגבול בין קודש לחול), כי אין לא יתייבו אותנו דני התורה כל-שונם, ויתחשו אליהם כאל סמרות שכל אתר רשאי לעשות בה כטוב בעיניו ולגלות בה גנים כתפוצו. הגיעה השעה כי יחדלו ממעשי נעזות אלה וכל נשוב אל ימינו בקום — לאמונה היהודית ולמעשה היהודי. ורק בלי הכבדים על כוונתו של ריבון העולם, כאשר אמר את שכתוב בספרים הקדושים: אשר בן יעקב תשובת המעורט: למרות כל הע' רכתנו את הרוח אשר עוררת את מחבתו של מכתב זה, השיים אנו כי אחינו, אשר בן יעקב, מתעלם מן הסכנה האמתית האורבת ממשר איש לוד.

עתה, משעה שהומלך, רוח אחרת היתה עמו. את ההתהוללות וההפקרות כאילו שאיך מאחורי גבו ברומא, וכן עמנו לבש רוח הצניעות והאהבה לעמו. זוכרים אנו כי בגיור קאליגולה שתיקן בבית מקדשנו את הפסל, היה אלהינו עמנו לגואלנו מהחרפה והחלול ההוא; ואגריפס שם או את נפשו בכפו ויצא לרומא והעני לבקש את הקיסר כי יבטל את הפקודה הנוראה, ומאו שוקד אגריפס אל הימים רק לתגדיל ולהאריך את ים עמנו ולבצר את ארצנו. נהגה הוא ברוח התורה ומקרב אליו את גדולי הרוח שבועמנו.

אבל גם מביניה מדינית שפר היום הקלנו לטובה מהמצב שהינו בו לפני כוא אגריפס. סר הלחץ של נציגי רומי ונפרק במידת מה עולו הכבד של השליט התי. אגן גושמים עתה מאזירה של החרות — אגן גם בחוקים אגן מלוות בני חורין באמת, ועוד רחוקה ארצנו מלהיות ממלכה של ממש. אגריפס וזה עתה בוחש על חסד ותחבה מקיסר רומי, קלודיוס, שגם הוא זכה בשעתו לתמיכתו של אגריפס. דבר זה גותן בידי מלכנו יתרון מיוחד לצל את חסדו של הקיסר לטובה עצמו וזכויות אחינו במקומות מגוריהם.

לברכה דברנו אמרנו כי לכאורה שתי תקופות שונות זו מזו מסתמנות בחיי אגריפס — אולם רק לכאורה, רק כלפי חוץ, כי לעולם לא נוכל להסביר את השנויה הזה שחל במלכנו אגן לא נבין כי לאמתו של דבר השנויה הזו רק בגילויי החיצוני שנוי הוא, ואילו כל התקופה הראשונה של אגריפס היתה רק תקופת מעבר חיצונית, תקופת שבי, ולא תקופה שמציינת את אפיה האמיתי של המלך. אילו היו ההתהוללות וההפקרות נובעות מתוך נפשו, וברוך דומה של המלך — איך אפשר להעלות על הדעת שהוא יכול היה לנורק כך מאחורי גבו, לעזוב את ארץ היטאטראות והקרקסאות ולבוא לארץ רחוקה, צנועה ודלה כארצנו? אילו היתה התנכרותו של המלך לעמו התנכרות אמת — איך יכול היה לחזור אל עמו וארצו מרצונו הטוב ובאהבה?

אגרות למערכת

פירוש לתורה אדוני, יהודי אלכסנדריני ששט אגן, המבקר בקביעות בבית כנסת כד שר אבי עשה בשעתו. כנסת כל ילדי אינם מסתפקים בכך. רוח חדשה נושבת: אין הצעירים מסתפקים בשמיעת דברי התורה — הם דור-שנים "המכונים" כאשר רגילים לתת להם מורה-ללשון יונית.

שוב ושוב מחיתי על הלול קודש זה, אך לא מצאתי און קטבת לא אצל משתתפי שלי ולא אצל המלמד בבית הכנסת. הכל תומכים כנראה בזאת החדשה, ובאנואל של רום זה מחריה ביותר. אם ידרשו את התורה, כשם שפירשתי את המורס (הגבול בין קודש לחול), כי אין לא יתייבו אותנו דני התורה כל-שונם, ויתחשו אליהם כאל סמרות שכל אתר רשאי לעשות בה כטוב בעיניו ולגלות בה גנים כתפוצו. הגיעה השעה כי יחדלו ממעשי נעזות אלה וכל נשוב אל ימינו בקום — לאמונה היהודית ולמעשה היהודי. ורק בלי הכבדים על כוונתו של ריבון העולם, כאשר אמר את שכתוב בספרים הקדושים: אשר בן יעקב תשובת המעורט: למרות כל הע' רכתנו את הרוח אשר עוררת את מחבתו של מכתב זה, השיים אנו כי אחינו, אשר בן יעקב, מתעלם מן הסכנה האמתית האורבת ממשר איש לוד.

עתה, משבאו ימי שלווה יחסית לישראל, הגיעה השעה ליקור את מעמדנו בעולם ולהיערך לקראת הבאות. ברור, שבזמנים כהם נאנק העם תחת עול המציקים וכל אדם דאג למחיתו ולגורלו ביום מחר, לא יכולנו לתת את דעתנו על התסיסת הגדולות בעולם הקשורות בעמנו. אפשר להגיד שהעולם היוני-רומי עומד על סף התערערות דתית גמורה. המיתולוגיה היוונית שהועברה לרומי בשינוי שם, המון המיתות האליליות שנוספו לדת זו מבני העמים שאתם היא רומי במגע — אינן מדברות אל לב האנו-שות, שהכירה ערכי תרבות גבוהים ויצרה ציביליזציה אדי-רה. האדם בימינו בא במבוכה מול גילויי השכל האנושי הקלמדתו הטכנית, בהשוותו אותם לאוצרות הוליים הקל-קלם של הדת האלילית-יוונית. כמה האדם למקורות עמוקים יותר, למושגים מופשטים ונאצלים יותר של אלהות, לאי-דאל אלה, אשר יהלום את מעמדו התרבותי כיום. האם יכול האדם בן זמננו לקבל כאידיאל אלהי את יופיטר, שכל גדולתו ברצחית אביו וקומה ובתאוותיו הבחתי מרוסנות? היכן תרקע המוסרי בדת כזאת? לאינו מטרה יכולה דת כזאת לתקן את האגרושות והיום? דת שאין לה עמדה בשאלת העוני והסבל, בעקרות והעבדות ושאינה דורשת מתאנים שום מאמץ לתת-עלות, להתעוררות ולהתמנות עם אור הנצח, ושאינה מחייבת אדם להגשמת הצדק יומיומי — דת זאת מוכן מאליו שהיא נהפכת לקרי עכביש, לא יפלא אם כן, שהמונים מתיחסים בלגלוג לדתם ובוזולו רב לערכיה.

לעומת זאת נוכחנו שרבים ראו פתאום את האור הבועב מדת ישראל. לאחר שניתרגמו ספרי הקודש ליוונית חשו רבים את התנופה הערצונית ואת הפתום של נביאינו, את טעם החיים בתוך מעגל השכר והעונש, ואת הכיסופים לגא-לת האדם. רבים נושאים אליו עינים ורבים מתייחדים או מתקרבים אליו ברחם. שומה עלינו לנצל תנועת המונים זו, ואנו מדיגשים: תנועת החושים היא זאת, במצרים ובתריקה, בסוריה וברומא עצמה, וכבר שמענו שאפילו מקורבים למל-כות אהדים את דתנו ומכבדים אותה מאד, אהנו בתפוצות, השומרים על השבת ועל הוי טוהר וצדק, השפיעו על רבבות, הגיעו אלינו שמועות ששליחים יהודיים יוצאים בשם כל מיני

ברגע האחרון נודע לנו שהמלך אגריפס זן את יעקב בן-זבדי ממבטיה הכת — למיחה על לולו ובקדשי ישראל ונזוף העם בפסמי ושק לאסור את שמעון הריי. נקה והעני יפעלו דברינו את פעולתם הרצויה.

לשונת ישראל כה גדולה שאש השאלו תהיה כאין וכאפס לעומתה; ואמנם שמעון, שליחי הכת מסחר ביום בקרב הגויים, בעיקר בין גויי הדקדק, ועושים נפשות על יסוד האשמת ישראל כעם, ועל ידי הכ-

זאת מי שזוכר את מונטיוס פילוסוס, העריך וצמא רום, רוצה המונים, רב יתקן למשפט חזברים האלה. אבל אשינו הובר שמעון ואסיר עוט מבריים אל תכם בלשון אהמי: אתם צלבתם את המשיחית.

הודי מלוב מספר על התרשמותו מהמלך אגריפס

ושעל אין יודעים שחטאו הגדולים של אותו יששכר הת-בטאו בלול עבודת הקודש ובמעשי-שחיתות שלו של חסד יום שהוא תמן בהם. ללוב עוליים חורצילשון וכלבי-קלמס יוונים לנאום ולכי-תוב על כל הפרשה בצדקה מטולפת: מלך יהודה קוטע ידיו של מלך גדול בגלל ויכוח על קרבותו של גדי או כבש? רק מקרה הוא שנדמן לי לאסוף את כל הפרטים הללו ואף להכיר מקרוב את מלכנו הנדיב, שאינו נהג ביהירות ואשר אמרים עליו כי הוא העובר מפני כלה. מפנה דרך לתהלות כישואין, ומשבת את הכהן הגדול על שהקריב שני תורים של עני לפני אלה העו-לות של המלך עצמו, אף על פי שציוותו לכתחילה לא להק-ריב באותו יום אלא את העו-רות שלו. אמרים גם שבזא הביכורים מביא המלך לבית המקדש את סלו על כתפו. ככל אורח פשוט.

עוד הרבה סיפורים נאים שמעתי על מלכנו ודבר אחד ראיתי במו עיני: את ענותנו-תו בבית-המקדש ואת כל אשר קרה אתמול לעיני המון הרב. את כל זה יש בדעתי לפרסם כשאשאה באלכסנדריה. בדרכי לביתי, למען יצא שם המלך ושם יהודה לתחילה ולכל יוכלו אויביו לחרוך לשון.

עוד הרבה סיפורים נאים שמעתי על מלכנו ודבר אחד ראיתי במו עיני: את ענותנו-תו בבית-המקדש ואת כל אשר קרה אתמול לעיני המון הרב. את כל זה יש בדעתי לפרסם כשאשאה באלכסנדריה. בדרכי לביתי, למען יצא שם המלך ושם יהודה לתחילה ולכל יוכלו אויביו לחרוך לשון.

עוד הרבה סיפורים נאים שמעתי על מלכנו ודבר אחד ראיתי במו עיני: את ענותנו-תו בבית-המקדש ואת כל אשר קרה אתמול לעיני המון הרב. את כל זה יש בדעתי לפרסם כשאשאה באלכסנדריה. בדרכי לביתי, למען יצא שם המלך ושם יהודה לתחילה ולכל יוכלו אויביו לחרוך לשון.

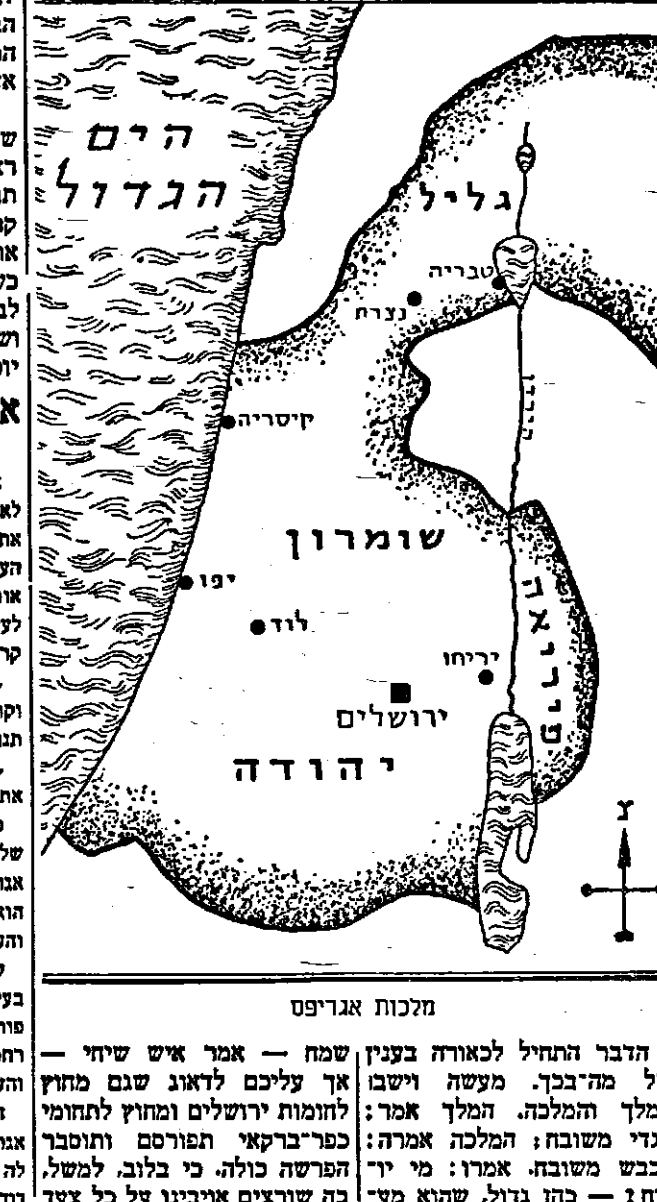
עוד הרבה סיפורים נאים שמעתי על מלכנו ודבר אחד ראיתי במו עיני: את ענותנו-תו בבית-המקדש ואת כל אשר קרה אתמול לעיני המון הרב. את כל זה יש בדעתי לפרסם כשאשאה באלכסנדריה. בדרכי לביתי, למען יצא שם המלך ושם יהודה לתחילה ולכל יוכלו אויביו לחרוך לשון.

עוד הרבה סיפורים נאים שמעתי על מלכנו ודבר אחד ראיתי במו עיני: את ענותנו-תו בבית-המקדש ואת כל אשר קרה אתמול לעיני המון הרב. את כל זה יש בדעתי לפרסם כשאשאה באלכסנדריה. בדרכי לביתי, למען יצא שם המלך ושם יהודה לתחילה ולכל יוכלו אויביו לחרוך לשון.

עוד הרבה סיפורים נאים שמעתי על מלכנו ודבר אחד ראיתי במו עיני: את ענותנו-תו בבית-המקדש ואת כל אשר קרה אתמול לעיני המון הרב. את כל זה יש בדעתי לפרסם כשאשאה באלכסנדריה. בדרכי לביתי, למען יצא שם המלך ושם יהודה לתחילה ולכל יוכלו אויביו לחרוך לשון.

עוד הרבה סיפורים נאים שמעתי על מלכנו ודבר אחד ראיתי במו עיני: את ענותנו-תו בבית-המקדש ואת כל אשר קרה אתמול לעיני המון הרב. את כל זה יש בדעתי לפרסם כשאשאה באלכסנדריה. בדרכי לביתי, למען יצא שם המלך ושם יהודה לתחילה ולכל יוכלו אויביו לחרוך לשון.

עוד הרבה סיפורים נאים שמעתי על מלכנו ודבר אחד ראיתי במו עיני: את ענותנו-תו בבית-המקדש ואת כל אשר קרה אתמול לעיני המון הרב. את כל זה יש בדעתי לפרסם כשאשאה באלכסנדריה. בדרכי לביתי, למען יצא שם המלך ושם יהודה לתחילה ולכל יוכלו אויביו לחרוך לשון.

קלודיוס — האיש שהיה לקיסר בעצת אנריפס

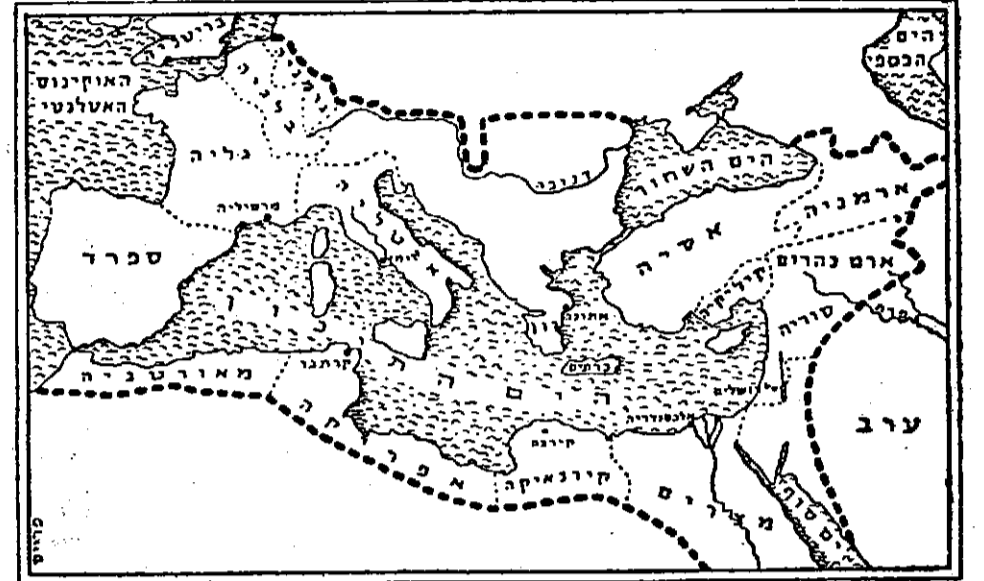
בימי האנדרלמוסיה הגדולה ברומא לא איבד ראשו איש אחד: הורדוס אנריפס

קלודיוס

תאט סופרנו המדיני — רת הצבא — וקלודיוס עלה לגדולה. גם הסינטי האחרון בהלה פנה בבקשת עצת אל אנריפס. גם את הסינטי הצליח לשכנע שלא לפקפק ולבחור בקלודיוס. דיוס. כדאי לזכור גם שקלודיוס עצמו לא רצה כלל להיות קיסר — ואף אותו נאלץ אנריפס לשכנע שאין ברירה ואין דרך אחרת. הספקות לא פסו כש-הוכרו קלודיוס לקיסר באורח רשמי. אף על פי שהיה ממש-פחה המלוכה — אחיו של גר-מיקוס. ומכאן, דודו של גאיוס — לא היה לאיש בא בימים —

ברגשות מעורבים נתקבל קלודיוס כשעלה על כס הקיסרות. לא היה אדם שלא שמח או לשמע מותו של קליגולה, הי עריץ ההפכפך והמטורף, שהצליח בתקופת שלטונו הקצרה להשיג את עצמו על הכל ולעורר מגור בקרב כל תושבי הקיסרות. אולם ספקות רציניים כרסמו בלב כשבאו אנשי הצבא והביאו תוך תרועות ודעש את האדם שנבחר על-

קיסרות רומי

ידם לקיסר. ידועה גם הסתגרותו של הסינטי, אשר קיים ישרי בת לילה כדי להחליט אם לא הגיע הזמן להשיב על כנה את הרפובליקה. הוא שב אין ברירה ויש הכרח להמשיך בני-סיוע אלה של מציאת מושל יחיד, שעל פיו ישק דבר. ידוע הדבר שרומא היתה אז כמדינה קחה ושררה בה מבוכה ואנ-דלמטיה יוצאת מן הכלל. היחיד שלא איבד את ראשו היה — המלך אנריפס. הוא אמר מה שאמר למישהו מצמ-

זה כל הופעה מלכותית. וכיצד תהיה ארשת הוד והדר לאדם שראשו משותק למחצה, ידיו רועדות, הילוכו מגוחך, כרסו בולטת וגשענת על רגלי קיסם דקות?

החששות לא תמו כשנתן קלודיוס המשימה עשר אלף סטרציות לכל אחד מאנשי חיל המשמר הרומי, וכשהצביח את הקרקס מים כדי לביים שם קרב ימי. יותר מכל נתעוררו חשדות בגלל ההשפעה הרבה שהיתה עליו, כפי שסברו, מצד

משגה של קאליגולה... עלה לרומא באבדן השפעתה בארמניה

אחד התפקידים העיקריים העומדים לפני הקיסר הנוכחי הוא להחזיר לישנה את ההשפעה הרומית בארמניה. בעבר היה מדרכה של המדינה הרומית להפעיל השפעה נגד פרסיה במדינת-חץ זו, תוך כדי שימוש בכוח צבאי קטן ככל האפשר. השיבותה המכרעת של אר-מניה כמחצית נגד נסינות ההתפשטות של הפרתים זכתה תמיד להערכה נכונה. וידיד-הה של מדינה זו הושגה עד כה באמצעי לחץ מדיניים בלבד. ארטאקסאס, שמונה על ידי הקיסר טיבריוס, שלט באר-מניה עד למותו לפני שש שנים. אולם אז עלה בידי מלך הפרתים להחשיב אחד מבניו על כס המלוכה הארמני. ההגונה הרומית היתה מהירה ביותר. מיתרידאטס נשלח

בראש צבא מספרד, גירש את כל הצבאות הפרתים מארמניה וזיכה עצמו בכתר. אולם הצלחתו של מיתרידאטס בחובה לריק על ידי חוסר הבנתו של הקיסר קלי-גולה, אשר ללא כל טעם ציווה על מיתרידאטס לחזור לרומא ושם אורח במעצר. ארטאבאן, מלך הפרתים, לא התמהמה. חדר בראש צבאותיו לארמניה והחזיר את בנו לכס המלוכה. אם בדעתה של רומי להמנע ממלחמה גדולה ביריבה ומת-חיה העיקרי, יהיה על הקיסר קלודיוס לנקוט אמצעים נמרצים, כדי להשיב ללא לחיית את סמכותה של רומי לאזור עדין זה. הוא מוכרח יהיה ללכת שוב בדרך המדינית של הקיסר הראשון.

כך נתקבל המלך אנריפס באלכסנדריה

חריצונתו, את כשרונו המס-חרי וגם את הדנו והתרבותו. מאז תורגמה התורה ליוונית, מרגשים הם כי רוח גדולה מערערת את כל תרבותם. כעת, משוכנו למלוכה, חרפו שינים בזעם. הסינו אותם הנציב פלאקוס, שרצה להתניף לקיסר אשר שואו. ולמחרת הירדניו בבוקר: "מהור אל הכריז" הם מראה זועה נגלה לעיני. הם תפשו את משוגע העיר קאר-באס. הלבשוהו בגדי מלכות וצעקו לפניו: "מרן!" נשארתי קפוא על עמדי. איך העיון? והנה עלה אחד מהם על בימה והכריז על אחד פלא-קוס. שיש להעמיד מיד את פסל הקיסר קאיוס בבתי הכי-נסת של היהודים. ידעתי מא-

פירוש הדבר. רצתי לביתי כל עוד נפשי בי והנה... פרעות... קלון... רצח... חיילי רומי ואספ-סוף יווי פוטעים מבית לבית. החיילים נושאים פקודה לחפש נשק. שהוא אסור בנשיאה על פי החוק. החיילים מתעללים בבנותינו. הורסים בתים ושר-דיים רכשו. ובפקודת פלאקוס אין ליהודים זכויות לדור בכל חלקי העיר אלא ברובע אחד בלבד. הם באים למלא את הפקודה להשליך אותנו מבתי-נו. מאות בתים שודדו. עשרות הרגוים. בכוח הוטלנו לגיסו. מוכים ופצועים הלכנו לר-אות את אנריפס. הוא התכונן להמשיך בנסיעתו ודבריו האח-רונים אלנו היו: "היי — קודש לבני עמי. אני אקום את דמכם. פלאקוס דבריו.

הבניה הרומאית בתפארתה

הסגנון היווני הונחג שוב ב-בניה הרומאית. כפי שיוכחו רבים מן המקדשים אשר הוקו-מו בעשור השנים האחרון. המקדשים מוקפים עמודים. שלראשיהם כותרות קורינתיות. כן למדו המהנדסים הרומיים להשתמש במידות של בניינין והם מחקים אותם בשימת לב יתרה למפרטים.

מבחינה אחת עלו הבנאים הרומאיים על מוריהם היונים. הם משתמשים עתה בטעם רב בשיש רבוגני. שיש לבן בשפע רב מובא מקארואר ומרבים להשתמש בו לעמודים. וכן משתמשים בשיש הצהוב מנ-ידיה. בלוחות שיש מאיבוא. שבהם נשורים עורקים ירוקים, וכן בשיש פריגי. שעורקי גון ארגמן להם.

סגנון זה נפוץ עוד בימי של אוגוסטוס. כאשר בנה את מקדש אפולו על גבעת פלטיין. אכסדרת העמודים של בנין נהדר זה עשויה אבן נומידית. והמבוכ עשוי שיש צהור.

המקדש, שהוקם אשתדק על ידי קליגולה לכבוד קודמו טי-בריוס, בנוי באותו סגנון. אין הרומאיים נוהגים לספר למבקרים על השנויים העצ-מים שחלו במראה העיר במשך עשרים השנה האחרונות; ואכן "עיר השיש" היא אחד מפלאי העולם.

על פי הוראותיו מתחילים להפחית במסים הכבדים שהוטו-לו על ידי קליגולה הכבובן, וערים שנפגעו על ידי איתני הטבע — רעידות אדמה וש-פונות — משוחררות לזמן רב מתשלום מסים כל שהם. ושוב על פי הוראותיו ובביצוע שמוח-ריו, הוגדל מחזור הכסף כדי ל-להחזיר את המסחר, שעליו, בסופו של דבר, מתבססת כיום הקיסרות.

טעות היא להגיה, כפי שכבר ציינו, כי "המשחררים" שול-טים בקלודיוס. ידועה לכל חריצותו ושאימה יודעת גבול. חריצותו שמתבטאת לא רק בעסקי מדינה. בקיאיותו הרבה בתולדותיה העתיקות של רומי — במיוחד של אסוריה, למ-דיו הרבים מספריו של התיס-טרוין והדגל מיטוס ליוויס — תורה לשמה הם, אך מהם גם רכש ידיעות רבות על צרכיה של קיסרות מסודרת ומאורגנת כהלכה. כבר עתה מורגשת הטבה רבה בתנאי החיים של תושבי הקיסרות, ורבים מקוים כי הקיסר הבא בימים יוסף להיות כהנה וכהנה, כדי להג-שים את כל שאיפותיו.

נתיב ימי לבנגל

מאת כתבתנו לעניני ימאות — קיסריה. — סוחר רומי עורר כאן התרגשות מרובה בשמעו כי אחת מאניותו הפליגה עד בנגל, השוכנת במזרח של הודו. או אמנם יתאמתו דבריו, וסוחר זה יודע כאיש אמתי. כי או פרטי הדרך, תודעה יהו תגלית גדולה ביותר מאז תג-ליתו של היפאלוס, היוני האלכסנדרוני, שמת אשתדק. אין ספק כי קברגים האניה הרומית הזאת השתמש בתג-ליות של היפאלוס בקשר ל-משבי הרוחות. הלה מצא כי אניה המפליגה מזרחה, ברוח המונסון של קיץ, יכולה לשוב בבראות החורף, המבטיחות לה הפלגה מהירה בים הפתוח שבין הודו לבין מוצא המפרץ הפרסי, יש לקוות שהתענינותם של חוקרינו בדרכי המזרח לא תע-לים מעיניהם את דברי הנבואה של המלומד הרומי סנקה בספ-רו ותחזיר ספרד לתודו בדרך האוקיינוס הבלתי ידוע.

סופרים וספרות ברומא

אישיותו של אלכסנדר הגדול, בחיים ובאגדה

אישיותו של אלכסנדר הגדול, מלך מוקדון, מעוררת ענין מרובה בקרב הרומאים. קטט-נים כגדולים. כאורחי קיסרות המשתרעת על פני שטחים לא קטנים ממלכותו של אלכסנדר. יודעים ויכולים הם להעריך את המדינאי והמצביא הגדול. המלחמה נחוצה היתה לאלכ-סנדר כמו לרומיים. אולם הוא ראה בה רק מכשיר. שאיתו היתה להביא לשלום קבע. לאח-דית עמים ולפריצת המחיצות בין מזרח למערב. קשה לעמוד בקיצור על כל מה שביצע אדם זה במשך שלושים ושלוש שנות חייו הקצרים. מיעוט הידיעות ההיסטוריות המדויקות נתן מקום לשמועות אנדרתיות למחצה, שקיבלו אחרי כן גוש-פנקא בספרות המיתוס של הדורות הבאים.

ספרו של קווינטוס קורטיוס רופוס מתבסס על ספורי אג-דות אלה. לא נדע לבטח אולי יש הצדקה למיווג זה של מצ-י. אות האגדה, אולם "תולדותיו של אלכסנדר" ספר נוח לקרי-

"מילון"

רומי — שיטה חדשה המסייעת ללימוד השפה הי-רומית נתגלתה על ידי ורויס פלאקוס. הוא חיבר רשימה ארוכה של מלים לטיניות וליד כל אחת מהן הגדרה מדויקת של משמעי-הן. שם הספר: "על מובני של מלים".

כדאי לקרא לספר כזה "מילון".

אה הוא ואין חשיבותו נפגמת. עקב אגדתיותו אף כמלאח נימה.

לוציוס אניאוס סנקה

הפילוסוף הנודע, סנקה, חי-בר מערכת ספרים המוכיחה בעליל כי אכן הוא הפילוסוף המעשי שהרומאים זקוקים לו. אין הם חוששים לכך שהוא הולך בעקבות אנשי הסטוא. רואים הם בו אדם המעודד את החיים הפשוטים והמטיף לקבל בסיפוק את כל אשר התיי-עשוים להביא על ברכתמות. הוא המפיץ ברבים את האיד-אלים של אחרות, רחמים וס-לחנות.

הבעיות הפילוסופיות התא-ריות, אשר סופרים קודמים עסקו בהן ברוב מלא אינן מע-סיקות את סנקה. הוא ענדר-דיון איש מדינה. הוא מעונין ביחסים שבין אדם לחברו ובין אדם לבוראו. על האדם, לדעתו של סנקה, לנהוג את מרבית תענוגותיו המפוקפקים ולשחרר עצמו מלחיים המטובכים כדי להיעשות, כאשר נוצר בדרך הטבע, פשוט. כבדראש ומאשר.

דומה כי אך למותר הוא מצד המבקר לשבח יצירות מזה סנקה. קול קוראים רב מצפה בקוצר רוח להופעתו של אלו.

עצה לאיכרים

סירקו. — לפני זמן לא רב נתפרסם כאן ספר על חקלאות. ספר שמשו משובה ביותר שנכתב על ידי לוציוס יוגיוס קולומלה.

בין הצעותיו המועילות יש לצייין את השימוש במחששות. על לגללים המצוידות בסכנים מקומרות והחורשות את הקר-קע בהריש עמוק.

יום זכרון למרידה גלית

אראוטיא, גליה. — מת-חות רבה שודרת כאן לאחר שהגיע עם רב מכל רחבי המ-דינה, כדי להשתתף באזכרה למנהיגים סאקוריו ופלוריו, אשר נפלו במרידת נבל. שבוצ-עו לפני עשרים שנה על ידי בני טרוויי נגד הרומאים.

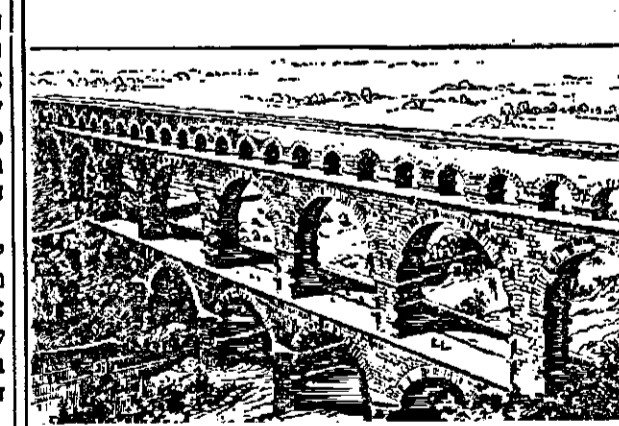
מערכות המלחמה של גר-מניקוס הכבידו את המסים והעם התקומם בראשות מנהיגיה, כדי לפרוק את עול הרומאי. אולם המרידה לא היתה מאורגנת כראוי, ויחידות צבא רומיות, שבאו מן הריינוס, דיכאוה בנקל. קשת צחקו" הוקמת בעיר זו לזכר הנצחון.

שוב פרעות ביהודי בבל

והיה יוצא אתם למלחמות גור-ספות. הוא הנחיל תבוסה למצביאי הפרתי-רומי מיתרידטס, חתנו של המלך, אולם אחרי שהובי-לו עירום על סוס לראיה בחו-צות העיר, שילחו לתופשי בחששו שמא יתנקם המלך ביהודי בבל.

בתו של המלך עוררה את בעלה לחדש את המלחמה נגד הצבא היהודי ולנקום את נק-מת חרפתו. ואכן בקרב שהת-חולל עלה בידי מיתרידטס להכות אחור את אנילאי ואת צבאו. אנילאי נמלט אל היע-רות וניהל משם מלחמת-כנר-

כגשר בין עמקים והרים כן ספינות הצי הרומאי בין ארצות ימים

אניותינו מפליגות אחת לשבוע, בין: קיסריה - אלכסנדריה - ברידני

שלח לחמך על פני הימים - הצי המסחרי שלנו עומד הכן לרשותך

סיסמתנו: בטחון • מהירות • שרות אדיב

סוכנות ימית רומאית, ברידני